

Kaupunkitutkimuksen päivät 2025 / Urban Studies Conference 2025

Työryhmät / Sessions

1) Kampukset ja koulut kaupunkitarinoina – Miten oppilaitokset muovaavat kaupungin hyvinvointia ja palveluita?

Puheenjohtajat:

Vera Luostarinen, Aalto-yliopisto, (vera.luostarinen@aalto.fi)

Kaupungit rakentuvat tarinoista, ja yksi keskeinen tarinankerronnan väline on kaupunkisuunnittelu, jossa oppilaitokset ovat näkyvässä roolissa. Viime vuosina lukiot, ammattikorkeakoulut ja muut erikoiskoulut ovat sijoittuneet yhä useammin korkeakoulukampuksille tai muodostaneet uusia koulutuksen keskittymiä kaupunkeihin. Tämä muuttaa paitsi **oppimisympäristöjä myös koko kaupunkiympäristöä, sosiaalisia rakenteita ja kaupunkien brändiä.**

Tässä työryhmässä tarkastelemme, millaisia tarinoita **eri asteiden ja erikoisalojen koulutuksen keskittäminen** luo kaupungista, sen tiloista ja yhteisöistä. Onko kyse pelkästä tilankäytön tehostamisesta, vai muokkaavatko nämä oppimisympäristöt syvällisemmin kaupunkien identiteettiä, sosiaalista dynamiikkaa ja saavutettavuutta? Entä millainen rooli **hyvinvoinnilla, inklusiolla ja kaupunkirakenteella** on koulutuksen ja rakennetun ympäristön suunnittelussa?

Työryhmässä käsitellään muun muassa seuraavia teemoja:

- **Koulutuksen ja kampusten tarinat kaupungissa** – Miten oppilaitokset eri asteilta ja erikoisaloilta ovat osa kaupunkien historiallisia ja tulevaisuuden tarinoita? Ovatko ne vain oppimisympäristöjä vai tietoisesti brändättyjä osia kaupunkikuvaa?
- **Koulutuksen keskittyminen ja monimuotoiset kampukset** – Miten eri koulutusasteiden ja erikoisalojen yhdistäminen samoille kampuksille muuttaa kaupunkia ja opiskelukokemusta?
- **Resurssitehokkuus ja kestävät kouluratkaisut** – Miten oppilaitosten sijoittuminen liittyy laajempaan kaupunkitilan joustavuuteen ja kestäväan kehitykseen?
- **Nuorten ja opiskelijoiden hyvinvointi rakennetussa ympäristössä** – Miten oppimisympäristöt tukevat opiskelijoiden hyvinvointia ja oppimiskokemusta fyysisesti ja sosiaalisesti?
- **DEI ja saavutettavuus koulutuksen kaupunkitilassa** – Edistävätkö uudet kouluratkaisut yhdenvertaisuutta ja osallisuutta, vai syntyykö uusia esteitä eri taustoista tuleville opiskelijoille?

- **Liikenne ja asuminen oppilaitosten vaikutusalueilla** – Miten koulutuksen keskittäminen vaikuttaa **joukkoliikenteeseen, asumismahdollisuuksiin ja alueen palveluihin**? Tarvitaanko uusia infrastruktuuriratkaisuja, ja miten ne muokkaavat kaupungin dynamiikkaa?
- **Koulutusympäristöjen muutos ja kaupunkien brändäys** – Miten esimerkiksi poliisikoulun, ammattikorkeakoulun ja yliopiston yhteiset kampukset vaikuttavat kaupungin imagoon ja siihen, miten eri alojen opiskelijat kokevat tilan?
- **Koulutuksen ja työelämän rajapinta** – Miten oppilaitosten sijoittuminen kaupunkeihin vaikuttaa opiskelijoiden varhaiseen integroitumiseen korkeakoulutukseen ja työelämään?

Työryhmään toivotaan eri näkökulmista aihetta lähestyviä tutkijoita, suunnittelijoita ja muita kaupunkien koulutusrakenteista, liikenteestä ja saavutettavuudesta kiinnostuneita. Tervetulleita ovat niin teoreettiset tarkastelut kuin empiiriset tutkimukset, ja monitieteisiä lähestymistapoja kannustetaan.

2) Hoivan ja huolenpidon kaupunki

Puheenjohtajat:

Riina Lundman, Tampereen yliopisto, (riina.lundman@tuni.fi)

Pauliina Lehtonen Tampereen yliopisto

Kaikki tarvitsevat huolenpitoa. Tässä monitieteisessä työryhmässä tarkastelemme hoivan ja huolenpidon kysymyksiä kaupungissa, eli miten toisista ihmisistä ja kaupunkiympäristöstä välitetään ja pidetään huolta. Kysymme, millaisia hoivan ja toisaalta epähoivan ja välinpitämättömyyden tarinoita kaupungeissa on; ketkä näitä tarinoita kertovat ja pääsevät tarinoissa ääneen; entä miten kaupungeista voidaan rakentaa välittävämpiä paikkoja niin ihmisille kuin muunlaisille kaupunkilaisille (*care-full cities*).

Otamme vastaan esitysehdotuksia eri näkökulmista:

- Teoreettiset ja eettiset kysymykset kaupungeista, hoivasta ja huolenpidosta (esim. hoivan ja huolenpidon etiikka (*ethics of care*); empatia; hoivan kriittinen puoli)
- Empiiriset esimerkit ja tarinat hoivasta / epähoivasta kaupungissa (esim. marginalisoidut ihmisryhmät, sosiaaliset infrastruktuurit, kaupunkiaktivismi, hoiva-asuminen, rakennussuojelu, elonkirjon suojelu)
- Luovat ilmaisumuodot välittävistä kaupungeista (taide, taiteellinen tutkimus, luovat tutkimusmenetelmät)

Kannustamme tarjoamaan työryhmään paitsi perinteisiä tieteellisiä esitelmiä, myös taiteen, tarinankerronnan ja/tai (audio)visuaalisen ilmaisun keinoja hyödyntäviä esityksiä. Työryhmä pohjustaa Tampereen yliopistossa lokakuussa 2025 järjestettävää *Radical Care for the City* -teemaviikkoa.

3) Kokemustieto kaupunkisuunnittelussa – keskusteleva työpaja

Puheenjohtajat:

Helena Schulman, Helsingin yliopisto, (helena.schulman@helsinki.fi)

Tiina Äikäs, Oulun yliopisto

Karoliina Valalehto, Helsingin yliopisto

Kutsumme käytännön kaupunkisuunnittelussa mukana olevia keskustelemaan kokemustiedon ja kaupunkisuunnittelun suhteesta avoimeen työpajaan. Tervetulleita työpajaan ovat myös kaikki kaupunkitutkijat, jotka ovat kiinnostuneita kokemustiedosta ja sen soveltamisesta.

Humanistis-yhteiskuntatieteellisen kaupunkitutkimuksen piirissä on viime vuosina kehittynyt vahva suuntaus, jossa kaupunkeja lähestytään affektiivisten ja kehollisten kokemusten välityksellä. Tämän näkökulman avulla on päästy uudella tavalla käsiksi kaupunkilaisten kokemustietoon, mutta sen välittäminen osaksi kaupunkisuunnittelun rakenteita on vielä ratkaisematta. Euroopan neuvoston maisemayleissopimuksessa suositellaan jäsenvaltioille kansallisen maisemapolitiikan laatimista ja maisemademokratian edistämistä. Maisemademokratialla viitataan kokemustiedon ottamiseen osaksi maankäytön suunnittelua, jolloin myös kansalaisten osallisuus omaan ympäristöön lisääntyisi. Keskusteleva työpaja järjestetään oppimiskahvilamallilla ja sen teemoina ovat seuraavat kysymykset:

- Kenen tulisi tuottaa kokemustietoa, ja miten kaupunkisuunnittelijat voisivat hyödyntää sitä?
- Miten ja missä kaupunkisuunnittelijat kohtaavat kaupunkilaisia, ja minkälaisia valmiuksia tulisi olla kaupunkilaisten kohtaamiseen?
- Minkälainen kokemustiedon rooli voisi parhaimmillaan olla osana kaupunkisuunnittelua?

Kevään aikana eri paikkakunnilla järjestettävät keskustelut ovat osa monitieteistä kaupunkitutkimushanketta, jossa tuotetaan avoin menetelmäopas kaupunkilaisten kokemustiedon tuottamiseen ja analyysiin. Keskusteluja hyödynnetään tämän oppaan kohdentamiseen. Hankkeen tutkijat ovat humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen

kaupunkitutkijoita eri yliopistoista. Hanketta rahoittaa Helsingin yliopiston humanistis-yhteiskuntatieteellinen instituutti.

Työryhmään ei voi lähettää esitelmiä, mutta pyydämme osallistujia ennakoilmoittautumaan puheenjohtajille.

4) Digitaalinen osallistieto kaupunkisuunnittelussa – asukkaiden tarinat, tiedon jakaminen ja vaikuttavuus

Puheenjohtajat:

Anna Kajosaari, Austrian Academy of Sciences, (anna.kajosaari@oeaw.ac.at)

Marketta Kyttä, Aalto-yliopisto

Tiina Rinne, Tampereen yliopisto

Saana Rossi, Aalto-yliopisto

Alati kehittyvät digitaaliset osallistumismenetelmät ja kasvava tietomäärä tuovat uusia mahdollisuuksia laajentaa ymmärrystä elinympäristöihin liittyvistä arvoista ja kehitystarpeista ja hyödyntää tätä tietoa suunnittelun ja vaikuttamisen taustalla. Esimerkiksi paikkatietopohjainen osallistieto mahdollistaa asukkaiden kokemusperäisen tiedon ja tarinoiden liittämisen osaksi kaupunkisuunnittelua tuoden esiin paikallisia tarpeita koskevia näkökulmia, joita perinteiset vuorovaikutusprosessit eivät välttämättä tavoita.

Digitaalisten osallistumismenetelmien yleistyessä näitä menetelmiä käsittelevän tutkimuksen painopiste on siirtynyt yhä selvemmin osallistiedon integrointiin ja vaikuttavuuteen liittyviin kysymyksiin. Uudet tietotyypit ja menetelmät tuovat myös käytännön haasteita suunnittelutyöhön. Tunnistetut haasteet liittyvät esimerkiksi osallistiedon analysointiin, säilyttämiseen ja jakamiseen organisaatioissa. Digitaalisen osallistumisen myötä kerättävä tieto voi olla monimuotoista, kuten karttamerkintöjä, avoimia vastauksia tai tarinoita, jotka vaativat uudenlaisia analyysimenetelmiä. Tiedonkeräysvaiheen haasteina ovat esimerkiksi kaupunkisuunnittelussa marginaaliin jäävien osallisryhmien tavoittaminen ja yhdenvertaiset edellytykset käyttää digitaalisia työkaluja. Tiedon integroinnissa osaksi suunnittelua on tunnistettu haasteita, jotka voivat liittyä esimerkiksi kerätyn tiedon hyödynnettävyyteen eri suunnittelukonteksteissa, kun kerätty aineisto ei esimerkiksi vastaakaan suunnittelijoita askarruttaviin kysymyksiin tai sovi mittakaavaltaan sen hetkiselle suunnittelutasolle. Suunnittelijoiden ja päätöksentekijöiden omat arvot ja näkemykset voivat myös sekoittaa osallistiedon käsittelyyn sekä siitä tehtäviin tulkintoihin.

Työryhmän tavoitteena on rakentaa suunnittelijoiden, tutkijoiden ja muiden kaupunkisuunnitteluun osallistuvien tahojen kesken jaettua käsitystä digitaalisen osallistiedon käyttöön liittyvistä hyvistä toimintatavoista sekä tiedon vaikuttavuuden

arvioinnista. Haemme työryhmään sekä empiirisiä että teoreettisia aihetta käsitteleviä puheenvuoroja. Työryhmä on avoin sekä tutkijoiden että kaupungeissa ja kolmannella sektorilla työskentelevien puheenvuoroille, ja toivomme moniäänistä keskustelua käytännön suunnittelun ja tutkimuksen välillä.

Kutsumme työryhmään esimerkiksi seuraavia aiheita käsitteleviä puheenvuoroja:

- Esimerkkejä digitaalista osallistietoa hyödyntävistä suunnittelu- tai tutkimushankkeista
- Menetelmät digitaalisen osallistumisen ja osallistiedon vaikuttavuuden arviointiin
- Kriittisiä pohdintoja digitaalisen osallistiedon käytöstä, tiedonvälityksestä ja uusien toimintatapojen käyttöönotosta suunnittelukontekstissa

5) Tarinoiden kamppailu liikenteestä ennen, nyt ja tulevaisuudessa

Puheenjohtajat:

Veera Moll, Tampereen yliopisto, (veera.moll@tuni.fi)

Tiina Rinne, Tampereen yliopisto

Jussi Sjögren, Tampereen yliopisto

Maria Käpyvaara, Aalto-yliopisto

Tiina Männistö-Funk, Turun yliopisto

Kaupunkiliikenne perustuu paitsi materiaaliin ratkaisuihin ja infrastruktuuriin, myös kulttuurisiin, keskenään kilpaileviin kertomuksiin siitä, millaisia eri liikennemuodot ovat ja millaista kaupungissa liikkuminen on esimerkiksi tunteiden ja kokemusten valossa. Samalla kilpailevat myös tarinat siitä, minkälaista liikenteen pitäisi olla vaikkapa turvallisuuden ja viihtyisyyden näkökulmista.

Yksityinen autoliikenne vakiintui hallitsevana liikenteen järjestelmänä 1900-luvun aikana pitkin läntistä maailmaa. Samalla katutilasta alettiin kertoa tarinaa autoliikenteen vapaan virran tilana muiden tarinoiden ja käyttötarkoitusten jäädessä marginaaliin. Autoteknologian mahdollistama liikkumisen lisääntyminen onkin usein esitetty edistystarinana niin yksilöille kuin kaupungeillekin. Samalla autoistumisen haittoja on siloteltu erilaisilla tarinoilla. Liikennehistorioitsija Peter Norton on esimerkiksi esittänyt, että autoilua edistäneet tahot osallistuivat menestyksekkäästi tarinankerrontaan: onnettomuuksien selittämiseksi kehitettiin vastuuttoman jalankulkijan tarinallinen hahmo ja autoteollisuus kertoi yhä uudelleen tarinaa luvassa olevista teknisistä innovaatioista, jotka ratkaisisivat kaikki autoilun ongelmat.

Tällä vuosituhannella tarina on saanut uusia muotoja, mutta samalla sen kyseenalaistaminen

on vahvistunut. Autoliikenteeseen liittyviä ympäristöongelmia kuten ilmastonmuutosta on ollut vaikea sivuuttaa. Kun on käynyt selväksi, ettei autojärjestelmää ja sitä myöten rajattoman liikkumisen vapauden tarinaa voi ikuisesti laajentaa, myös sosiaaliset ongelmat, kuten liikkumisen epätasa-arvo ovat saaneet lisää pontta.

Monilla kaupunkiseuduilla julkinen liikenne, pyöräily ja kävely ovat ainakin jossakin määrin säilyttäneet asemansa yksityisautoilun rinnalla. Tämä on vaatinut aktiivista yksityisautoilujärjestelmän tarinan kritiikkiä. Varsinkin liikenneaktivistit ovat pyrkineet kehittämään vaihtoehtoisia tarinoita liikenteestä, mutta ovat saaneet julkisuudessa herkästi autovihaajien tarinallisen roolin. Positiivisissa tarinoissa kestävästä kehityksestä korostetaan usein pyöräilyn ja kävelyn tukemista, mutta ollaan arkoja puuttumaan autoilun jatkuvaan kasvuun.

Tässä työryhmässä kiinnostuksen kohteena ovat liikennejärjestelmän hegemoniset tarinat ja niihin historiassa ja nykyhetkessä kohdistunut kritiikki ja esitetyt vaihtoehdot. Keskeistä on myös näiden tarinoiden suhde liikenteen suunnitteluun ja käytäntöihin.

Kutsumme työryhmään esityksiä, jotka käsittelevät esimerkiksi julkista liikennettä, jalankulkua ja pyöräilyä sekä niiden ympäristöjä suunnittelun, politiikan ja julkisen keskustelun teemoina eri paikoissa ja eri aikoina. Esityksissä voidaan myös tarkastella eri ryhmien liikkumisen mahdollisuuksia, liikennejärjestelmän valtarakenteita sekä muutoksen mahdollisuuksia.

6) Cities as creators of citizen well-being

Chairs:

Jouko Lappalainen, University of Turku, (jouko.lappalainen@utu.fi)

Tommi Inkinen, University of Turku

In the 21st century, there is a growing emphasis on urban environments that foster livability, competitiveness and sustainability for residents. The narrative behind cities as creators of this residential well-being is still under debate. It is unclear, whether the well-being rises from cities itself or is an outcome of multiple actors that just happen to meet in the urban settings. The well-being leans on the residents itself, their choices and attitudes, but then again it is also dependent on the economic and social prosperity generated by capital investments and governmental decision.

Today, as urban areas expand both physically and functionally, cities and their residents experience a continuous transformation. At its worst, urban growth can lead to densely packed or widely spread spaces where citizens' access to essential services, such as

amenities, jobs and recreational spaces is limited, complex or unequal. This raises critical questions about how urban equity, prosperity and overall quality of life is preserved in changing cityscape, as well as the narratives shaping this development. In this context prosperity in cities also expands beyond economic wealth; it is also shaped by factors such as accessibility, social integration and environmental sustainability. Understanding and studying these dynamics provides valuable insight into how cities evolve and how they are developed to reach and enhance residential well-being. This session invites presentations exploring how the urban environment is connected to varied measures of livability and well-being around the city. Presentations can focus on, but are not limited to, the following topics:

- The impact of mixed-use development on service networks and their utilization.
- How the location and design of services influence housing affordability and accessibility?
- Impact of employment clusters to experienced well-being.

We are eager to hear more about research, that deepens our understanding on above mentioned issues and widens the understanding on how the evolving urban environment and narratives behind this evolution alters the dynamics of well-being within cities.

7) Narratives of conflict and attachment

Chairs:

Veikko Eranti, University of Helsinki, (veikko.eranti@helsinki.fi)

Jutta Juvenius, University of Helsinki

The city is characterized by the multitude of people and potential uses, wants and need, constantly in conflict with each other. Cities are places for dwelling, business and leisure, for citizens and endless number of non-human species. We narrate how we relate to urban communities, and what city's past, present, and future are for us. These narratives are about attachment to both physical urban places as well as people and urban communities. And they tell others, why attachment in these particular social and material arrangements should be held valuable even by people outside them.

Urban planning, development, activism, and even everyday living requires navigating these narratives, and navigating the attachments to places and communities they entail. This in turn means reconciling between their radical divergence, choosing which narrative to hold meaningful and whether to accept the connection between these narratives and material 'truth'. Big questions are how these narratives are framed and justified, and how the outcomes of these debates shape city.

This working group invites presentations dealing with urban conflicts, participation, activism, and conspiracies, and the roles narratives play in these. We welcome both empirical and theoretical contributions. The contributions can either deal with narratives directly and as an analytical tool or be connected to the theme more metaphorically – we also welcome presentations dealing more broadly with conflicts in the urban sphere. The working group is organized by Centre of Sociology for Democracy (Univ. of Helsinki). Presentations can be held either in Finnish or in English, please indicate your wish!

8) Päästöjen muutos kaupunginosatasolla ja muutoksen narratiivit

Puheenjohtajat:

Eino Rantala, Ekosto Oy, (eino.rantala@ekosto.fi)

Otso Valta, Avoin ry

Eero Ahonala, Lauttasaari-Seura

Päästöjen vähentämisessä on vallalla erilaisia narratiiveja. Tämä näkyy esimerkiksi metsien hiilinielukeskustelussa. Päästöjen vähentämisen tarinan alku lienee Rio de Janeirossa vuonna 1992 järjestetyssä konferenssissa, jossa maailman johtajat allekirjoittivat kolme kestävän kehityksen kannalta keskeistä kansainvälistä sopimusta: ilmastososopimus, biodiversiteettisopimus ja aavikoitumisen vastainen sopimus. Toisen käännekohta oli vuoden 2015 Pariisin ilmastososopimus, jonka tavoitteena on rajata ilmaston lämpeneminen 1,5 asteen. Tämä edustaa valtiollisen tason toimintaa.

Haasteena päästöjen vähentämisessä muutoksen organisoiminen ja tulosten mittaaminen sekä tulosten erilaisuuden selittäminen. Muutosta voidaan kuvata neljällä tasolla. Ylätason muodostaa ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, välitason muodostavat maakunnat ja kuntayhtymät. Lähinnä asukkaita ovat kunnat. Ruohonjuuritason muodostavat asukkaat ja näiden muodostamat organisaatiot. Huoli ilmastomuutoksesta näkyy ilmastoahdistuksena. Keskeinen ratkaistava ongelma on, miten ihmisten huoli tai ahdistus ilmastomuutoksesta voidaan kanavoida päästöjen vähentämistä edistäväksi toiminnaksi. Toiminta myös vähentää ilmastoahdistusta.

Kunnilla on keskeinen tehtävä ilmastomuutoksen hillitsemisessä. Niissä tehdään päätöksiä muun muassa maankäytössä, liikennesuunnittelussa, energiantuotannossa ja hankinnoissa. Päätökset vaikuttavat Suomen päästökehitykseen ja ilmastopoliittisten tavoitteiden toteutumiseen. Kaupungit ovat keskeinen muutoksen välitason toimija suhteessa valtioon sekä toisaalta asuinalueisiin, kiinteistöihin, taloyhtiöihin ja asukkaisiin.

Havainnot ARAn tukien käytöstä herättävät kysymyksen, miksi päästöjen vähentäminen tapahtuu hyvin eri tavoin eri kaupunginosissa. Mitä ovat ne tekijät, jotka selittävät päästöjen

vähentymisen erilaisia tuloksia. Jos tähän kyetään vastaamaan, pystytään myös panostamaan oikeisiin toimenpiteisiin. Viime vuosina on keskusteltu myös tiedon esittämisen performatiivisuudesta. Miten tiedon esittämisen performatiivisuus vaikuttaa päästöjen vähentämiseen? Millaiset tiedon esittämistavat on erityisen tehokkaita päästöjen vähentämisessä?

Työryhmään toivotaan esityksiä kaupungeissa tapahtuvista kiinnostavista hankkeista ja toimenpiteistä nopeuttaa päästöjen vähentämistä sekä alueellisten päästöjen laskemiseen ja havainnollistamiseen liittyvistä tutkimus- ja kehittämishankkeista.

9) Narratives of urban coexistence

Chairs:

Anna Sofia Suoranta, Tampere University, (anna.suoranta@tuni.fi)

Ebru Sevik, Tampere University

In an era of social and political transformation, as urban environments become more diverse, the question of how people live together is complicated by rising trends of segregation and polarization in contemporary cities. As sites of encounter, social division and a realm of politics, cities are not just physical spaces but also social constructs where diverse people live, interact, and create shared experiences that govern urban life. The narratives of living together in the city emerge from the interactions between physical spaces and social practices, significantly shaped by underlying power dynamics. The deep entwinement of multiple diversities and intersectional inequalities also shape how the narratives of urban coexistence are created, often silencing some stories while emphasising others. These narratives are then formed through processes of negotiation and re-negotiation: They can be overlapping and even conflicting, some echoed wider than others.

In this session, we will firstly **explore how differing and sometimes conflicting narratives about cities are constructed by diverse urban actors**. We invite diverse perspectives on urban coexistence that are formed on the intertwined levels of residents, urban planners, policy makers and global events. Secondly, we will **examine the role of intersectional positions and power relations in shaping individuals' experiences, narratives and practices in cities**. Struggles over the right to coexist in the city, sometimes resulting in exclusion and marginalisation from urban social life, are often targeted by official policies to revert prevalent patterns of segregation. Hence, we ask; how are narratives of coexistence formed through everyday existence and supported or contested by policy and planning interventions? Thirdly, **we will explore the diverse methods used to conduct research to unpack diverse narratives of urban coexistence**. How can visual, experimental and ethnographic methods shed light on the narratives of coexistence in cities?

The session aims to create a space for discussing the dynamics of urban coexistence beyond a single level analysis and complicate the ways in which these themes can be investigated. We call for interdisciplinary contributions to enable dialogue between diverse perspectives and narratives on urban coexistence highlighting the missing links and divergences across different disciplines, as well as between research, policymaking and practice. We also invite empirical, conceptual and methodological contributions related to these themes and questions to explore in depth how urban coexistence is shaped, lived and narrated in various ways.

10) Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys: kestävän kehityksen narratiivit kaupunkialueiden kehittämisessä

Puheenjohtajat:

Emilia Rönkkö, Oulun yliopisto, (emilia.ronkko@oulu.fi),

Eevi Juuti, Oulun yliopisto

Vuonna 2016 voimaan astuneet YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030:n eri näkökulmat ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys ovat tulleet vuosien saatossa tutuiksi. Kestävän kaupunkikehityksen narratiiveissa korostetaan hieman eri painotuksin kaupunkien kestävän kehityksen tavoitteita ja tulevaisuuden visioita. Ekologisen kestävyysnarratiivit painottavat esimerkiksi energiatehokkuutta, kiertotaloutta ja vähäpäästöisyyttä. Taloudellisen kestävyysnarratiivit korostavat kestävän ja vakaan talousjärjestelmän merkitystä, joka tukee mahdollisuutta saavuttaa taloudellista kasvua ilman ylivelkaantumista tai resurssien ylikulutusta.

Sosiaalisen kestävyysnarratiivit puolestaan painottavat taloudellisen kasvun hyötyjen jakautumista tasaisesti kaikille yhteiskunnan jäsenille. Sosiaalisen eriarvoisuuden kehittyminen on kasvava ongelma kaupunkialueilla, jonka taustalla voi olla esimerkiksi toimimaton asuntopolitiikka, valikoiva muuttoliike tai harventuva palveluverkosto. Viime vuosina on käyty enenevässä määrin keskustelua siitä, tulisiko kulttuuri ymmärtää kestävän kehityksen "neljäntenä pilarina" ympäristön, yhteiskunnan ja talouden rinnalla, ja onko kulttuuri itseasiassa perustavanlaatuinen kestävyystavoitteiden saavuttamisen edellytys.

Kulttuurisen kestävyysnarratiivit korostavat joko kulttuurin konkreettisia ilmentymiä, kuten rakennettua ympäristöä ja muita kulttuurin tuotteita, tai ne voivat kuvata aineettomia ominaisuuksia kuten kulttuurista moninaisuutta, merkityksiä, uskomuksia ja arvoja kaupungissa. Erityisesti kulttuurisen kestävyysnarratiivin moniulotteisuus ja monitulkintaisuus ovat haastaneet sen operationalisoimista osaksi kestävän kehityksen toimenpiteitä. Kulttuurisesta kestävyydestä on alettu puhumaan osana niin kutsuttua ekokulttuurista viitekehystä, joka korostaa, että kestävyysmuutosta ei voida saavuttaa ilman

kulttuurista muutosta. Haasteena on, että kulttuuri voi olla samanaikaisesti ilmastokriisin aiheuttaja, muutoksen este, ja luova muutosvoima.

Kaupunkisuunnittelussa kestävyysnarratiivit voivat ilmentyä konkreettisesti sekä tarinallisina että visuaalisina esityksinä, jotka kuvastavat kaupunkien tulevaisuusvisiota. Tämä on tuonut keskusteluun myös tiedon havainnollistamisen tavat, joilla suunnitteluargumentaatiota perustellaan. Kuviksi tai kartoiksi puetut narratiivit voidaan nähdä jopa muutosvoimaisina toimijoina, joilla voidaan ohjailla keskustelua kestävyystavoitteiden saavuttamisesta haluttuun suuntaan. Narratiivien purkaminen ja vertailu eri osapuolten kesken tuottaa tietoa uskomuksista ja intresseistä sekä myös ideoista ja asiaan liittyvistä ”faktoista”.

Työryhmään toivotaan esityksiä tutkimuksista ja käytännön kehittämishankkeista, jotka erityisesti käsittelevät sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysnarratiiveja kaupunkikehityksen kontekstissa.

11) Suunnittelun narratiivit ja narratiivikonfliktit

Puheenjohtajat:

Markku Norvasuo, Tampereen yliopisto, (markku.norvasuo@tuni.fi)

Hannu Kurki, Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka

Narratiivit rinnastetaan usein arkisessa puheessa tarinoihin tai tarinalliseen kerrontaan, vaikka narratiiveja poikkeavat selvästi tarinoista tavoitteellisuudellaan. Siinä missä tarina on toisiinsa liittyvien tapahtumien sarja, on narratiivilla myös selvä kohde, konteksti ja tarkoitus. Narratiiveilla pyritään tyypillisesti vaikuttamaan laajemmin vastaanottajan käsitykseen todellisuudesta ja erilaisten arvojen, toimintojen ja käsitteiden toivottavuudesta ja hyväksyttävyydestä. Narratiivi sitoo totuuksia, uskomuksia, toiveita ja tunteita yhteen ja muodostaa niistä käsitteellistämisen välineen, joka voidaan sisäistää ja jota voidaan viestiä eteenpäin lukuisin eri tavoin.

Narratiivit ovat merkittävässä roolissa kaupungeissa tapahtuvan muutoksen ohjaamisessa. Kaupungit rakentuvat yksilöiden, yhteisöiden, virkamiesten, poliitikkojen, yritysten ja monien muiden toimijoiden toiveiden ja tavoitteiden orgaanisesta sekoittumasta. Eri toimijoiden mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin kehitykseen ovat juridisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti hyvin erilaisia, mutta kaikki yhtä lailla rakentavat kaupungista erilaisia narratiiveja. Eri toimijoiden narratiivit ovat kuitenkin usein erilaisia, jopa ristiriitaisia. Esimerkiksi kaupunkien kasvutavoitteisiin, erilaisiin kaupunkirakenteisiin ja kaupallisen kaupunkitilan tarpeeseen liittyy monia erilaisia narratiiveja, joilla yritetään käsitteellistää erilaisia termejä, elämäntapoja ja tulevaisuuksia toivottaviksi tai epähaluttaviksi, tosiksi,

vääriksi tai vaietuiksi. Narratiiveilla voidaan pitkälti määrittää mitä on hyvä kaupunki ja toivottu kaupunkilaisuus.

Yksi kiinnostavimmista narratiivikonflikteista koskee hallinnollista valtaa käyttävän kaupunkisuunnittelun ja vallan kohteena olevan kaupungin ja kaupunkilaisten välisiä odotuksia ja toiveita. Kaupungit ovat ottaneet narratiivit selvästi osaksi kaupunkisuunnittelun työvälineistöä, ja alueita ja niillä elettyä elämää käsitteellistetään jo suunnittelutasolla. Toisaalta monesti paikallisten käsitys samasta alueesta voi poiketa kaupungin narratiivista merkittävästi ja narratiivien väliset ristiriidat ovat purkautuneet yleisötilaisuuksissa epärakentavasti. Narratiivien erilaisuudesta ja moninaisuudesta ei ole tarpeellista päästä eroon, vaan löytää rakentavaa ja ymmärtävää diskurssia.

Työryhmän tavoitteena on esitellä narratiivien merkitystä kaupunkisuunnittelussa ja erilaisten narratiivien kohtaamisesta syntyviä konflikteja. Toivomme työryhmään laaja-alaisesti esityksiä kaupunkisuunnitteluun liittyvistä narratiiveista, sekä kaupunkia koskevista narratiivikonflikteista. Myös erilaisten varjokaavojen ja vaihtoehtojen kaupunkisuunnitelmien narratiiveja koskevat esitykset ovat lämpimästi tervetulleita.

12) Maankäyttöpolitiikan haasteet ja mahdollisuudet muuttuvassa maailmassa

Puheenjohtajat:

Pauliina Krigsholm, Aalto-yliopisto ja Maanmittauslaitos, (pauliina.krigsholm@aalto.fi)

Heidi Falkenbach, Aalto-yliopisto

Tuulia Puustinen, Itä-Suomen yliopisto

Tea Lönnroth, Aalto-yliopisto

Petja Peltoranta, Aalto-yliopisto

Maankäyttöpolitiikka on kunnille tärkeä väline strategisten tavoitteiden edistämiseksi. Kaavoituksen ja maapolitiikan kautta kunnat pyrkivät edistämään esimerkiksi asuntotarjonnan sopeutumista, segregaatian ehkäisemistä, ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, luonnon monimuotoisuuden turvaamista sekä viihtyisän ja hyvinvointia edistävän rakennetun ympäristön luomista. Maankäyttöpolitiikan avulla kunnat siis kehittävät (kaupunki)ympäristöänsä ja luovat oman kuntansa tarinaa.

Monet kohtaamamme pitkän aikavälin muutokset kuten ilmastonmuutos, kaupungistuminen ja väestörakenteen muutokset, asettavat maankäyttöpolitiikan uusien haasteiden eteen. Kaavoituksen ja maapolitiikan perinteiset ohjauskeinot eivät välttämättä enää yksin riitä vastaamaan näihin haasteisiin. Esimerkiksi taloudelliset ohjauskeinot, kuten erilaiset verot ja

kehittämisen kannustimet, sekä informaatio-ohjaus tarjoavat uudenlaisia mahdollisuuksia edistää kestävästä kaupunkikehitystä. Haasteena onkin, miten hyödyntää näitä keinoja tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti, saavuttaen tasapainon taloudellisten, ympäristöllisten ja sosiaalisten tavoitteiden välillä.

Työryhmän tavoitteena on tuoda yhteen näkökulmia ja herättää keskustelua maankäyttöpolitiikan haasteista ja mahdollisuuksista muuttuvassa maailmassa. Työryhmää koskettavat esimerkiksi seuraavanlaiset kysymykset: Miten varmistaa maankäyttöpolitiikan hyväksyttävyys ristiriitaisten tavoitteiden alla? Miten maankäyttöpolitiikka voi tukea ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista kuntatasolla? Miten maankäyttöpolitiikka voi edistää asuntotarjontaa ja hillitä asumiskustannusten nousua? Miten uudenlaiset ohjauskeinot, kuten informaatio-ohjaus ja viestintä, voivat tukea maankäyttöpolitiikan tavoitteiden saavuttamista?

13) Uuden energian aika? Teollisten murrosten siivittämät kasvutarinat ja kuihtumisen kuvat

Puheenjohtajat:

Panu Lehtovuori, Tampereen yliopisto, (panu.lehtovuori@tuni.fi)

Antti Saloniemi, Tampereen yliopisto

Aleksi Neuvonen, Tampereen yliopisto

Suomen, ja laajemmin pohjoisen Euroopan, taloudellisen menestyksen tulevaisuutta voi nykyään hahmottaa vihreän siirtymän kautta. Meneillään on teollinen murros, jonka narratiivisessa ytimessä on uusiutuvan energian tuotanto ja sen mahdollistama uusi 'puhdas' tai 'vihreä' teollisuus. Tämä tarkoittaa mittavia investointeja päästöttömään sähköntuotantoon, erityisesti tuulivoimaan. Taustalla on ajatus re-industrialisaatiosta: edullisen sähkön ympärille toivotaan rakentuvan uutta teollisuutta, jonka tärkeänä käyttövoimana ja myös raaka-aineena on vihreä vety.

Samalla kun vihreä energiasiirtymä – horisontissa siintävä uuden energian aika – tarjoaa Suomen ja muiden Pohjoismaiden taloudelle mahdollisuuksia, sen toteutuminen tuottaa sekä ympäristöongelmia että sosiaalisia ristiriitoja. Suuret lupaukset eivät usein toteudu, ja jos toteutuvatkin niin mukana tulee kielteisiä ilmiöitä, jotka paljastavat murroksen rakenteellisia yhteiskunnallisia railoja. Ruotsin rannikolla Skellefteåssa sijaitsevan akkutehtaan Northvoltin ongelmat ovat tästä paljon julkisuutta saanut esimerkki.

Kaupunkitutkimuksen kannalta kiinnostavaa on muun muassa se, että energiasiirtymän hankkeet varsin usein sijoittuvat pieniin ja marginaalisina pidettyihin kuntiin ja

kaupunkeihin. Työryhmässä kysymme, millaisia suunnittelua, politiikkaa, päätöksiä ja paikallista mielipidettä suuntaavia väitteitä, sanallistuksia tai narratiiveja liittyy ajatukseen uuden energian ajasta ja sen toteuttamisesta. Miten käsillä olevan murroksen narratiivit liittyvät kaupunkien aiemmissa muutoksissa käytössä olleisiin toiminnan ja päätösten perusteluihin? Olemmeko edelleen kasvutarinoiden piirissä, vai onko löydettävissä vahvoja kasvun jälkeisen laadullisen uudistumisen tarinoita?

Yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta kysymme, millaisia yhteisöjä ja yhdyskuntia halpaan energiaan perustuvat investoinnit, kuten datakeskukset, tuottavat – vai tuottavatko mitään. Miten yksityisten, usein kansainvälisten, sijoittajien sanallistukset liittyvät paikallisiin julkisiin tavoitteisiin ja jaettuihin yhteisön identiteetteihin? Työryhmä pureutuu myös kaupunkien omaan valmisteluun ja päätöksiin. Millä tavalla kaupunkien omien energialaitosten myyntiaikeet ja myynnit liittyvät energiamurrokseen? Mitä mahdollisilla voitoilla tosiasiasa tehdään? Onko kaupungeilla tai kaupunkiseuduilla strategisia tulevaisuusvisioita, jotka perustelevat nyt tehtäviä päätöksiä?

Uuden energian aika -työryhmä kutsuu sekä tutkijoita että hallinnon ja suunnittelun ammattilaisia esittelemään tuloksiaan ja kokemuksiaan teollisten murrosten sanoittamisesta. Esitelmät voivat olla sekä Suomen että Englannin kielellä.

The New Energy Era working group invites academic and practice-based contributions that focus on narratives relating to energy transition's urban and social effects and ways to motivate planning and policies based on the transition and related investments. The presentations can be both in Finnish and English.

14) Tyhjenevien toimistojen tulevaisuuskuvat

Puheenjohtajat:

Aino Ruohola, Aalto-yliopisto, (aino.ruohola@aalto.fi)

Saija Toivonen, Aalto-yliopisto

Fyysisten tilojen rooli on murroksessa. Teknologiset ja digitaaliset ratkaisut ovat laajentaneet alueita, joilta yritykset voivat saada asiakkaita ja työntekijöitä toimitiloihinsa. Toisaalta digitalisaation vaikutukset näkyvät kaupungeissa myös työ- ja kaupallisten tilojen kasvaneena vajaakäyttönä. Tästä ilmiöstä onkin maalailtu uutisotsikoita erityisesti kaupan alalla kivijalkamyymälöiden kuolemalla ja nettikaupan kasvulla. Lisäksi on raportoitu, että vuoden 2024 lopussa pääkaupunkiseudulla oli yli 661 000 neliometriä tyhjää toimistotilaa Helsinki Research Forumiin mukaan. Etätyöt ovat vallanneet asuintilat, ja toimistoja pyritään suunnittelemaan tiimien kotipesiksi. Toisaalta tutkimusten mukaan työntekijät kokevat tilallista epätasa-arvoa sekä työnantajan tuen puutetta etätyössä.

Digitaalisen siirtymän kanssa samanaikaisesti tapahtuva vihreä siirtymä viittaa muutokseen kohti ympäristöllisesti kestävästä yhteiskuntaa. Kaksoissiirtymä korostaa digitaalisten ja vihreiden muutosten vuorovaikutusta. Esimerkiksi yritykset voivat pienentää toimistotilojaan käyttöasteen vähentyessä ja siten investoida digitaalisiin ja vihreisiin innovaatioihin säästyneillä toimitilakustannuksillaan. Kaupunkien näkökulmasta ratkaisematta jää mitä tyhjenevällä tilalla tapahtuu, kun tilantarve ei ole yhtä suuri kuin suunnitteluvaiheessa.

Yhteiskunnan laajojen muutosten merkityksen tunnistamisesta huolimatta rakennettu ympäristö ei ole tulevaisuusorientoitunut. Fyysisten tilojen muuttuvaa roolia ja niiden tulevaisuuden mahdollisuuksia tulisi tutkia ennakkoluulottomasti ja kauaskatseisesti ottaen huomioon muutosvoimat. Tämän työpajan tavoitteena on ravistella käsityksiämme fyysistä tiloista virtuaalisuuden aikakaudella ja pohtia, miten fyysiset ja virtuaaliset tilat voivat toimia yhdessä kestäväällä tavalla. Tarinoin tyhjenevistä liikekeskuksista tai toimistotaloista ei tule tyytyä, vaan pyrkiä ymmärtämään tilojen erilaisia rooleja tulevaisuudessa.

Työpajassa tutkitaan osallistujien kanssa, miten fyysiset ja virtuaaliset ympäristöt sekä niiden yhdistelmät eli hybriditilat toimisivat myös 10 vuoden päästä ja vielä vuoden 2035 jälkeenkin. Metodologisesti työpajan inspiraationa toimii tulevaisuudentutkimuksesta tuttu työpajamenetelmä tulevaisuuskliniikka (Futures Clinique). Osallistujat kartoittavat fyysisten ja virtuaalisten ympäristöjen suoria ja epäsuoria vaikutuksia käyttämällä tulevaisuuspyörää (Futures Wheel). T-winning Spaces 2035 -tutkimusprojektissa muodostetut tulevaisuuskuvat toimivat työpajan provokaationa ja keskustelun lähtökohtina. Tulevaisuusorientoitunut lähestymistapa auttaa tunnistamaan esteitä ja kannustimia kohti innovatiivisia, kaupunkikuvaa elävöittäviä tilaratkaisuja.

Työpajan tuloksena tunnistetaan vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia tyhjillään oleville tiloille ja tarkastellaan ratkaisujen seurausvaikutuksia. Ratkaisut voivat koskea asuinympäristöjä, toimistoja ja julkisia tai kaupallisia yhteistyötiloja (co-working spaces). Lisäksi pohditaan virtuaalimaailmojen haitoista ja hyödyistä sekä siitä, miten ne vaikuttavat fyysisten tilojen käyttöön ja käyttäjiin. Tutkimuksen tulokset voivat hyödyttää rakennetun ympäristön tutkijoita, kaupunkisuunnittelijoita ja päättäjiä kehittämään elinympäristöämme vastaamaan paremmin tulevaisuuden tarpeisiin.

Työryhmään ei voi lähettää esitelmiä, mutta pyydämme osallistujia ennakoilmoittautumaan puheenjohtajille.

You can participate in this workshop also in English. The aim of the workshop is to challenge our perceptions of physical spaces in the age of virtuality and explore how physical and virtual spaces can coexist sustainably. By using the Futures Clinique method, participants will

explore the impacts of hybrid environments and envision innovative solutions for vacant spaces in the year 2035 and beyond.

15) Muistetut ja kuvitellut menneisyyden kerrokset ja kaupunkiympäristön kokeminen

Puheenjohtajat:

Liisa Kunnas, Aalto-yliopisto, (liisa.kunnas@aalto.fi)

Tiina Äikäs, Oulun yliopisto

Kaupunkiympäristö toimii näyttämönä kaupunkilaisten ja kaupungissa vierailevien jokapäiväiselle elämälle, arjelle, juhalle ja sekä negatiivisille että positiivisille kokemuksille ja muistoille. Kaupunkiympäristö koostuu näkyvien, rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön fyysisten ja eri ikäisten kerrostumien lisäksi kerrotun ja muistetun kaupungin kerroksista. Nämä ilmenevät usein paikkoina, joihin liitetään erilaisia tarinoita. Tarinat voivat syntyä yksityisen ihmisen henkilökohtaisen elämän kokemuksista tai kollektiivisista muistoista, joissa tietty paikka yhdistetään esimerkiksi johonkin historialliseen tapahtumaan - näin voi joskus käydä, vaikka tarinalla ei olisikaan todellisuus pohjaa.

Kaupunkiympäristöön sisältyy myös todellisia historiallisia kerrostumia, esimerkiksi muinaisjäännöksiä, erilaisia muistomerkkejä ja vanhoja rakennuksia, joihin niin ikään liittyy tosipohjaisia ja kuviteltuja tarinoita. Myös viihde ja fiktio rakentavat kokemusta kaupungista ja lisäävät tarinoiden kerrostumia. Kaupunkiympäristöt, tietyt paikat ja rakennukset ovat keskeisessä roolissa kirjoissa, elokuvissa ja tv-sarjoissa. Myös todellisiin tapahtumiin pohjautuva viihde, kuten true crime, on osaltaan vaikuttamassa kaupunkiympäristön paikkojen kokemiseen ja tarinoihin. Fiktioon ja viihteeseen pohjautuvat kaupunkierrokset ovat myös keskeinen osa monien kaupunkien turismia. Tässä työryhmässä tarkastelemme sitä, kuinka kaikki nämä tarinat - niin kuvitteelliset kuin eri tavoin historiaan nojaavatkin - rakentavat kaupunkilaisten käsitystä kaupunkiympäristön historiasta, kohdistavat katseen uudella tavalla ja vaikuttavat paikan kokemiseen.

Toivomme työryhmäämme puheenvuoroja, joissa tarkastellaan esimerkiksi seuraavia kysymyksiä: Miten sekä fiktiiviset tarinat että todeksi mielletyt kertomukset rakentavat kuvaa menneisyyden kaupunkiympäristöstä? Miten kaupunkilaiset tulkitsevat tarinoiden kautta menneisyyden materiaalisia jälkiä kaupunkiympäristössä? Miten tarinat vaikuttavat kaupunkiympäristön kokemiseen? Kannustamme poikkitieteellistä keskustelua teemasta esimerkiksi kielitieteen, kirjallisuudentutkimuksen, kulttuuri- ja matkailumaantieteen sekä kulttuuriperinnön tutkimuksen näkökulmista.

16) Blogit, podit ja tubettajat – Digitaaliset alustat asiantuntijatiedon tuottamisen ja jakamisen kanavina ennen, nyt ja tulevaisuudessa

Puheenjohtajat:

Tiina Merikoski, Lundén Architecture Oy, (tiina.merikoski@lunden.co)

Eveliina Harsia, Aalto-yliopisto

Anni Hapuoja, Et May Oy

Pilvi Nummi, Aalto-yliopisto

Kaupunkisuunnittelusta on kirjoitettu digitaalisilla alustoilla niin kauan kuin niitä on ollut saatavilla, mutta asiantuntijoiden omaehtoisen sisällöntuotannon roolia kaupunkisuunnittelussa ei ole systemaattisesti tutkittu. Tämä työryhmä avaa keskustelun siitä, mikä on ollut, on ja tulee olemaan sosiaalisen median ja digitaalisten alustojen rooli kaupunkisuunnitteluun liittyvien tarinoiden ja tiedon jakamisessa ja käyttämisessä.

Yksi varhaisimmista sosiaalisen median muodoista, blogi syntyi 1990-luvulla, kun sisällön tuottaminen Internetiin yleistyi ja yhä useammilla alkoi olla pääsy verkkoon. Blogialustoilla oli alusta alkaen myös vuorovaikutusta: blogit keskustelivat keskenään linkittämällä muiden kirjoituksiin ja kommentoimalla niitä. Näin blogit muodostivat keskusteluympäristön, blogosfäärin, jossa ei kilpailla keskenään vaan jaetaan ja jalostetaan tietoa vuorovaikutteisesti. Ennen pitkää perinteiset blogit vaikuttivat jäävän nopeamman someviestinnän, kun esim. Twitter (nyk. X) yleistyi asiantuntijaviestinnässä.

Asiantuntijoiden sisällöntuotannolle voidaan tunnistaa erilaisia motiiveja ja lähtökohtia, joita ovat esimerkiksi:

- Poliittinen vaikuttaminen;
- Asiantuntijuudesta viestiminen ja osaamisen osoittaminen;
- Henkilökohtaisen asiantuntijaprofiilin rakentaminen;
- Oman ajattelun jäsentäminen ja kehittäminen;
- Tiedeviestintä ja tieteellisen tiedon popularisointi;
- Kaupunkiaktivismi

Viime aikoina epäasiallinen käytös ja trollaaminen somessa on lisääntynyt. Suosituimpien some-alustojen taustaorganisaatioiden monopolisoituminen ja niiden edustama arvomaailma horjuttaa mm. Instagramin, Facebookin ja X:n asemaa. Esimerkiksi faktantarkistuksen rajoittaminen vähentää alustoilla jaettavan tiedon uskottavuutta ja heikentää edelleen keskustelun ja vuorovaikutuksen laatua. Siten sosiaalisen median kielteiset puolet ovat muuttaneet myös asiantuntijoiden suhdetta verkkoviestintään ja siinä aktiivisesti mukana olemiseen. On tarpeen kysyä, miten verkossa tapahtuva vuorovaikutus (ja

sen mahdollinen väheneminen) vaikuttavat siihen, miten ja ketkä kaupunkisuunnittelusta digitaalisilla alustoilla kirjoittavat/puhuvat.

Työryhmä toteutetaan vuorovaikutteisena ja keskustelevana työpajana. Työpaja aloitetaan jakautumalla pienryhmiin (4–6 kpl). Pienryhmäkeskustelujen jälkeen jatkamme paneelikeskustelulla, joka kootaan pienryhmien osanottajista. Kutsumme työryhmään kaupunkisuunnittelusta ajatuksia ja tietoa jollain digitaalisella alustalla (esim. blogi, youtube, podcast) jakavia sekä alustojen lukijoita, kuuntelijoita ja katsojia. Olemme kiinnostuneita myös heistä, jotka ovat aiemmin tuottaneet kaupunki- tai suunnitteluaiheista sisältöä jollakin digitaalisella alustalla, mutta sittemmin lopettaneet.

Työpajassa kysymme mikä motivoi sisällön tuottamiseen ja tiedon jakamiseen? Miten digitaalisten alustojen tarjoamaa tietoa käytetään tai hyödynnetään suunnittelussa tai muussa kaupunkikehittämisen liittyvässä työssä? Miten sisällön tuottaminen tai ylläpitäminen muuttuu? Mikä on digitaalisten alustojen tulevaisuus ja mihin tarpeeseen niillä vastataan?

Työryhmän jäsenet ovat kaupunkisuunnitteluun liittyvän vuorovaikutuksen ja yhteiskehittämisen asiantuntijoita ja tutkijoita, ja ylläpitävät osallistuminen.fi-blogia. Työryhmän tuloksena tullaan kirjoittamaan blogikirjoitus.

Työryhmään ei voi lähettää esitelmiä, mutta pyydämme osallistujia ennakkoilmoittautumaan puheenjohtajille.

17) Tekoäly ja tarinoiden kaupunki: Uusia näkökulmia kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun

Puheenjohtajat:

Eija Hasu, Uudenmaan liitto, (eija.hasu@uudenmaanliitto.fi)

Maria Suutari-Jääskö, Järvenpään kaupunki

Niko Kautonen, Suomen Aluerakennuttaja Oy

Pilvi Nummi, Aalto-yliopisto

Ilona Mansikka, Uudenmaan liitto

Kaupungit rakentuvat paitsi fyysisestä ympäristöstään myös tarinoista, jotka yhdistävät asukkaat paikkaan, historiaan ja tulevaisuuden visioihin. Tekoäly voi auttaa tunnistamaan ja vahvistamaan näitä tarinoita sekä luomaan uudenlaisia näkökulmia kaupunkisuunnitteluun. Tekoälyn rooli kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa kasvaa nopeasti. Tekoälyllä viittaamme koneoppimiseen ja data-analytiikkaan, joiden sovellukset ulottuvat tiedon

analysoinnista ja visualisoinnista sisällön tuottamiseen, prosessien tehostamiseen ja päätöksenteon tukemiseen. Se voi nopeuttaa ja automatisoida suunnittelu- ja lupakäsittelyprosesseja, mahdollistaa monimutkaisten vaikutussuhteiden arvioinnin ja edistää vuorovaikutteista suunnittelua. Generatiivinen tekoäly voi tuottaa ja vertailla eri suunnitteluvaihtoehtoja, kun taas data-analytiikka voi auttaa ennakoimaan kaupunkien kasvua, arvioimaan kaavaratkaisujen ilmastovaikutuksia ja mallintamaan esimerkiksi taloudellisia seuraamuksia.

Tekoäly herättää kuitenkin myös kysymyksiä. Sen käyttöön liittyy erilaisia riskejä esimerkiksi tietosuojaan, tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen sekä lopputulosten luotettavuuteen liittyen. Työryhmässä pohdimme, kuinka tekoälyn mahdollisuuksia voidaan käyttää hyödyksi kaupunkisuunnittelun eri tasoilla ja millaisia haasteita sen käyttö tuo mukanaan. Työryhmässä tarkasteltavia teemoja ovat erityisesti:

1. Suunnittelu ja vaikutusten havainnollistaminen

- Miten tekoäly voi auttaa kaupunkien tarinoiden tunnistamisessa ja suunnitelmien kehittämisessä?
- Millaisia mahdollisuuksia generatiivinen suunnittelu ja optimointi tarjoavat kaavoituksessa?
- Miten tekoälyä voidaan hyödyntää esimerkiksi ilmastovaikutusten arvioinnissa, kaavatalouden mallinnuksessa tai ihmisten paikkakokemusten analysoinnissa?

2. Osallistaminen ja vuorovaikutus

- Voiko tekoäly lisätä tai heikentää asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia kaavoitusprosessissa?
- Miten tekoäly voi auttaa osallisten tavoittamisessa ja viestinnän kohdentamisessa sekä esimerkiksi palautteen käsittelyssä?

3. Resurssit ja prosessien hallinta

- Miten tekoäly voi helpottaa tietojen yhdistämistä, vaihtoehtojen muodostamista ja päätöksenteon perusteiden selkeyttämistä?
- Voiko tekoäly nopeuttaa/sujuvoittaa prosesseja?

4. Eettiset ja juridiset kysymykset

- Mitä oikeudellisia ja hallinnollisia haasteita tekoälyn hyödyntäminen tuo mukanaan?
- Kuinka varmistetaan tekoälypohjaisten analyysien ja päätösten läpinäkyvyys?
- Mitä eettisiä ja sosiaalisia kysymyksiä tekoälyn hyödyntämiseen kaupunkisuunnittelussa liittyy?

Työryhmämme on erityisesti kiinnostunut käytännön esimerkeistä, kokemuksista ja ohjeistuksista eri puolilta Suomea ja laajemmin. Tarkastelemme tekoälyn hyödyntämistä

kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun eri tasoilla sekä arvioimme sen potentiaalia suomalaisessa suunnittelujärjestelmässä. Haluamme tuoda yhteen tekoälyn käyttöä kehittäviä ja siitä kiinnostuneita asiantuntijoita, kaavoittajia, kaupunkisuunnittelijoita ja tutkijoita.

Toivomme myös esityksiä, jotka valaisevat tekoälyn roolia kaupunkien tarinoiden ja identiteetin vahvistamisessa: voiko tekoäly auttaa tunnistamaan ja säilyttämään alueiden erityispiirteitä, historiallisia kerrostumia ja asukkaiden kokemuksia? Millaisilla algoritmeilla ja analytiikalla tekoäly voi tuottaa suunnitteluvaihtoehtoja, jotka huomioivat paitsi tehokkuuden ja kestävyys myös kaupunkitilan merkityksellisyyden ja inhimillisen kytköksen? Pyrimme työryhmässä tunnistamaan keinoja, joilla tekoäly voi edistää kestävää, vuorovaikutteista ja tarinallisesti rikasta kaupunkisuunnittelua.

We also welcome presentations in English!

18) Multispecies narratives from and for a co-liveable city

Chairs:

Juho Rajaniemi, Tampere University, (juho.rajaniemi@tuni.fi)

Himansu Mishra, Tampere University

The city has traditionally been understood primarily as a place of human habitation. In reality, however, all cities have always been inhabited by many other species as well. Only in recent decades have researchers begun to seriously consider what co-living between humans and other species in cities is like, what it could be, and how cities should be planned and designed to improve it.

One way to address these questions is through narratives that explore the multispecies city by giving a voice to other species. This can be done through empathy by adopting the perspective of a non-human narrator, indirectly through human observations and experiences, or as factual knowledge presented in reports, studies, and scientific descriptions. Narratives related to multispecies co-living can also be studied systematically. In this session, narratives can thus be understood in multiple ways, and no species is excluded.

Ultimately, the key goal is to expand and deepen our understanding of cities that enable the flourishing co-living of different species. At the same time, narratives about the challenges and obstacles of human–nonhuman co-living are equally welcome. We invite contributions from fields such as history, urban ecology, urban geography, literary studies, sociology, urban planning, environmental psychology, and other disciplines related to the topic.

Monilajisia kertomuksia yhteiselon kaupungista

Kaupunki on perinteisesti käsitetty ennen muuta ihmisten asuinpaikaksi. Todellisuudessa kaikkia kaupunkia ovat aina asuttaneet monet muutkin eliölajit. Vasta viime vuosikymmeninä tutkijat ovat ryhtyneet tosissaan pohtimaan, millaista ihmisen ja muiden lajien yhteiselo kaupungeissa on, millaista se voisi olla ja miten kaupunkia pitäisi suunnitella sen parantamiseksi.

Yksi keino vastata näihin kysymyksiin ovat kertomukset, joissa monilajisen yhteiselon kaupunkia kartoitetaan antamalla ääni muille lajeille. Se voidaan antaa empatian kautta asettumalla toista lajia edustavaksi kertojaksi, välillisesti ihmishavaintojen tai -kokemusten muodossa ja myös faktatietona raporttien, selvitysten ja tieteellisten kuvauksien välityksellä. Monilajisuuteen yhdistettyjä narratiiveja voidaan tutkia myös systemaattisesti. Kertomuksen voi siten tässä työryhmässä käsittää monin eri tavoin, ja mitään lajia ei ole rajattu pois.

Yhtä kaikki: tärkeintä on laventaa ja syventää käsitystämme lajien kukoistavan yhteiselon mahdollistavasta kaupungista. Toisaalta kertomukset ihmisen ja muiden lajien yhteiselon ongelmista ja esteistä ovat niin ikään tervetulleita. Toivomme esityksiä historiantutkimuksesta, kaupunkiekologiasta, kaupunkimaantieteestä, kirjallisuustieteistä, sosiologiasta, yhdyskuntasuunnittelusta, ympäristöpsykologiasta sekä muilta aihepiiriin liittyviltä tieteenaloilta.

19) Urban (hi)stories untold: Spatial transformations between global(ised) imperatives and local realities

Chairs:

Laura Kolbe, University of Helsinki, (laura.kolbe@helsinki.fi)

Aleksandra Stupar, University of Belgrade

In the light of contemporary historical understanding, the latest Golden Age of globalisation took place after the collapse of the Soviet Union and the end of Cold War, when political, economic, cultural and media globalisation flows and their narratives intensified, backed by the acceleration of technological innovations. Declaratively grounded upon accepted universal standards and supranational organisations, the globalisation framework initially proclaimed the importance of human rights, environmental protection and balanced social differences, as well as the notion of global idealisation.

However, the other side of globalisation, based on the neo-liberal logic of consumerism and a world-wide chase for profit, triggered numerous paradoxes and contradictions between the

official stories of development and their actual socio-spatial manifestation. These discrepancies have been especially noticeable in various types of urban transformations which have reshaped and re-labeled cities around the globe. However, the process of globalisation is not just a contemporary phenomenon and the effects and narratives of previous waves have been also present, testifying on the ambiguity of the process itself - while being preserved, remodelled, re-contextualised or even erased.

Considering the specificities of the fast-changing planning and architectural paradigms within diverse ideological streams, this session will address both the official and unofficial stories of urban success and failure, focusing on the spatial implications of different globalisation waves (from the 1800s to 2000s) and the problems they addressed - from population growth and decline, migrations, poverty, inequality, to multiplying environmental challenges which further increased a gap between the rich/developed and the poor/undeveloped. We welcome contributions dealing with both planning ideas and spatial/architectural typologies, as well as the local strategic and political thinking, covering at least one the following themes, but also being open to other suggestions:

- how global economic cycles have been seen, (mis)understood and/or (mis)used and what kind of traces they left on cities, their policies and urban (hi)stories;
- what kind of new spatial typologies and topologies have been created (public spaces, buildings, districts etc.) and how they have been used, organised, imposed, justified and/or advertised in different cities;
- how economic megatrends of different periods have manifested themselves in urban planning and urban policies and encountered local limitations;
- how global paradigms and their associated monetary economy have shaped public spaces and for whom;
- what kind of urbanscapes have been generated due to the prevailing global preferences and what kind of meanings they have embraced/negated/transmitted in both official and unofficial narratives.